

EL LLENGUATGE

Verbs
d'incitació

Amb els verbs que podriem anomenar d'incitació —aquells amb els quals es demana a algú que faci alguna cosa— s'esdevé un cas semblant al que vam comentar ahir a propòsit dels verbs de comunicació: que solen dur dos complements d'objecte, un de designació personal i un altre que designa la cosa demanada, sense, però, que cada un d'aquests dos complements sigui sempre de la mateixa natura. Això origina, anàlogament, algunes vacil·lacions, especialment pel que fa al complement de designació personal, que no sempre s'encerta a tractar adequadament com un complement directe o bé com un datiu.

La majoria d'aquests verbs, com *induir*, *incitar*, *excitar*, *exhortar*, *encoratjar*, *animar* i *invitar*, exigeixen un complement directe de designació personal i un complement d'objecte preposicional (introduït per la preposició *a*) que designa la cosa demanada, sovint representada per un infinitiu. Són verbs, doncs, que no admeten un complement indirecte o datiu. Ex.: *Allò el va induir a la violència*, *Algú va induir aquell home a fer-ho*, *Van excitar el poble a la revolta*, *L'excit els encoratja a prosseguir les recerques*, *El desig de veure-la el va animar a anar-hi*, *Van invitar la secretària a explicar-se*. Quan el complement directe és del masculí singular, la pronominalització dels dos complements d'aquestes oracions origina el conjunt *l'hi*, car el representant del que introdueix la preposició *a* és el pronom *hi*. Essent aquest conjunt homòfon del datiu *li*, no és gens estrany que algú vacil·li pel que fa a la natura del complement de designació que exigeixen aquests verbs. Per tant, cal escriure, per ex-

emple, *L'hi va induir pronominalització de El va induir a fer-ho*.

En canvi, el complement directe dels verbs *demanar*, *exigir*, *sol·licitar* i *requerir* designa la cosa (que pot ésser també, en alguns casos, una persona) demanada, i el complement pròpiament de designació personal, si en duen, és l'indirecte o datiu. Notem que quan el complement directe és representat per un infinitiu, se sol introduir per mitjà de la preposició *de*, cosa que no afecta la seva pronominalització. Ex.: *Li vaig demanar un servei*, *Li vaig demanar de venir*, *Li volen exigir una explicació*, *Això li va requerir un gran esforç*, *Li van sol·licitar un favor*. La pronominalització d'aquests complements és la usual, amb el pronom *ho* representant un infinitiu.

Albert Jané